

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institutionum Juris Canonici Sive Primorum totius Sacrae
Jurisprudentiae Elementorum. Libri Quatuor**

Febeo, Francesco Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1704

VD18 13560743-001

Tit. VII. De Extrema Unctione

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63052](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63052)

remiss. & ex Trid. sess. 14. cap. 5. & can. 8.

21. Ut autem huic gravi præcepto satisfiat non sufficit Confessio illegitimè facta: quia inter propositiones ab Alex. VII. damnatas die 24. Septembris 1665. una est numero decima quarta, quæ assererat, satisfacere præcepto Ecclesiæ illum, qui facit Confessionem voluntariè nullam. Imo cum per idem præceptum principaliter præcipiatur peccati mortalis confessio, si quis faciat Confessionem de solis venialibus, quia illis dumtaxat gravatus est, sed postea eodem anno in aliquod peccatum mortale incidat; tenetur intra eundem annum illud peccatum mortale confiteri, ut tamquam certum tradit Castrop. *tract. 23. puncto 20. §. 3. m.* post plures quos ibidem citat.

T I T. VII.

De Extrema Unctione.

1. **H**actenus de iis Sacramentis, quibus ex institutione Christi habetur ingressus, & progressus in Vita Christiana: consequens est ut de eo Sacramento agatur, quo muniti atque defensi egredimur ab hac vita, unde congruo vocabulo appellatur Extrema Unctio, quia omnium unctionum & Sacramentorum, quæ fidelibus conferuntur, solet esse ultimum, & quia

& quia confertur constitutis in extremo vitæ.

2. Instituta est autem Sacra hæc Unctio infirmorum, tamquam verè, & propriè Sacramentum novi Testamenti, à Christo Domino nostro, ut definit Trid. *sess. 14. de Sacr. Extremæ Unctionis cap. 1. & can. 1.* addens insuper fuisse idem Sacramentum insinuatam apud Marcum; commendatum autem, & promulgatum per Jacobum Apostolum, qui cap. 5. in Epistola Catholica sic habet: *Infirmatur quis in vobis? inducat presbyteros Ecclesie, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini. Et oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus; & si in peccatis sit, dimittentur ei.* Hæc enim tam absoluta promissio non nisi in institutione Domini fundari potest, quia solius Domini est, signo sensibili annectere infallibiliter gratiam & remissionem peccatorum. Videri potest Bellar. *tom. 2. controversiar. in 4. controvers. generali lib. 1.*

3. Ex iisdem Jacobi verbis, & ex Apostolica traditione per manus accepta infertur quænam sit materia, forma, Minister, & effectus hujus Sacramenti, ut docet Trid. in *cit. cap. 1.* Materia remota est oleum olivarum, ex *Trid. cit. & Flor. in decreto Unionis*, quia tale oleum est, quod dicitur simpliciter oleum. Debet autem esse ab Episcopo benedictum, ex doctrina utriusque Concilii in locis citatis, benedictione diversa

versa ab ea, per quam benedicatur *Chrisma*, quod adhibetur pro Sacramento Confirmationis, pro Consecratione Episcopi, Ecclesiae, Altaris, Calicis, fontis baptismalis &c. cum praesertim *Chrisma* componatur etiam ex balsamo, ut supra diximus in hac secunda parte Institutionum tit. 4. num. 3. oleum autem pro Extrema Unctione nullo alio liquore miscetur. Item debet esse benedictum eo ipso anno in quinta feria, quae est in Coena Domini, quo tempore singulis annis eam benedictionem peragi ex traditione Apostolica & statutis Decretalium, testatur Synodus Aquisgran. sub Ludovico Pio Imperatore in cap. 8. cujus initium est *Statutum etiam est*: quemadmodum idem etiam fit de *Chrysmate*, juxta textum in *c. Litteris 18. de consecr. dist. 3.*

4. Materia proxima ejusdem Sacramenti est Unctio ex oleo facta, quae aptissime Spiritus Sancti gratiam, qua invisibiliter anima aegrotantis inungitur, repraesentat, ut loquitur Trid. in cit. sess. 14. de Sacramento Extremae Unctionis cap. 1. Debet autem fieri cum forma Crucis, ut praxis ostendit, atque etiam colligitur ex cap. Numquid 10. de consecr. dist. 5. juncta ibid. Gloss. Item fieri debet in certis partibus corporis, quae à Florent. in dec. Unionis numerantur septem, videlicet oculi propter visum, aures propter auditum, nares propter

ter

ter odoratum , os propter gustum vel locutionem , manus propter tactum , pedes propter gressum , renes propter delectationem ibidem vigentem : quidquid sit utrum omnes , & singulæ istarum omnium partium unctioes sunt essentialis , aut saltem de necessitate præcepti requisitæ de qua re videri potest Suar. tom. 4. in 3. disp. 39. sect. 2. art. 4.

5. Forma sunt illa verba : *Per istam Sanctam Unctionem , & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid &c.* In qua forma illud est speciale, quod fiat per verba deprecativa , cum in reliquis Sacramentis fiat per indicativa, ut puta Sacramentum Pœnitentiæ fit per verbum *Absolvo te &c.* at Sacramentum Extremæ Unctionis per verbum *Indulgeat tibi Dominus* , quod est deprecativum. Ratio hujus est ipsa Christi voluntas in hoc Sacramentum instituentis , quam Ecclesiæ colligit ex illo Jacobi *Orent super eum.* Nec etiam deest ratio congruentiæ , quam rectè notat Suar. in loco supracitato : quia scilicet hoc Sacramentum ordinatur ad obtinendum per modum indulgentiæ id , quod in judicio Pœnitentiæ obtineri non potuit per modum justitiæ , propter imperfectam hominis satisfactionem , vel dispositionem. Unde quia homo infirmus jam est quasi viribus destitutus ad satisfaciendum ; ideo exoratur Deus, ut remittat

fi

si quid post Sacramentum Pœnitentiæ residuum est.

6. Minister hujus Sacramenti est solus sacerdos, juxta Trid. in cit. *sess. 14. cap. 3. & can. 4. de Sacram. extr. Unctionis*, quod etiam colligitur ex illo Jacobi *Inducat presbyteros Ecclesia*. Quinimo ut non solum validè, sed etiam licitè idem Sacramentum conferatur, debet ministrari ab habente jurisdictionem non impeditam supra infirmum, puta à Parocho, vel ab habente licentiam à Parocho, ut colligitur ex *Clém. 1. de privileg.* Quod tamen intelligitur communiter à Doctoribus, teste *Castrop. tract. 25. disp. unica puncto 7. n. 5.* extra casum necessitatis: Si enim Parochus præsens non sit, & infans periculum mortis non permittat obtineri licentiam à Parocho, docent ministrari posse extremam unctionem à quolibet Sacerdote, qui non sit excommunicatus, aut suspensus.

7. Subjectum capax ejusdem Sacramenti suscipiendi est omnis homo baptizatus, qui sufficienter usum rationis habeat aut habuerit, & sit in gravi infirmitate, unde Medicorū judicio censeatur esse in vitæ periculò constitutus. Ministrari enim hoc Sacramentum non potest iis qui Baptismū non acceperunt, cum Baptismus sit reliquorum Sacramentorū janua, vitæq; spiritualis, ex *Elorent. in decreto Unionis*. Item ministrari non potest Infantibus, aut perpetuo a-

men-

mentibus, ut ostendit praxis Ecclesiæ, & clarè deducitur ex fine hujus Sacramenti à Synodo Tridentina declarato in cit. *Sess. 14. de Sacram. extrema Unctionis cap. 2.* Institutum enim est ad superandam luctam, & tentationes dæmonis, ad sublevandum hominem inter molestias ægritudinis, & ad delicta, si qua sint adhuc expianda, peccatique reliquias abstergendas: quibus omnibus non indiget Infans, aut qui perpetuo amens fuerit. Demum ministrari tantum potest Infirmis, de quorum morte timetur, ut clarè colligitur ex illo Jacobi *Infirmatur quis in vobis? &c.* ex Florent. in Decreto Unionis, & ex Trid. in cit. *sess. cap. 3.* Inde fit, damnatum ad mortem, aut alia ratione morti proximum, si tamen corpore sanus sit, non esse hoc Sacramento muniendum.

8. Effectus hujus Sacramenti est gratia Spiritus Sancti, secum trahens auxilia prævenientia, quibus ægroti animus alleviatur, & roboratur tum ad fiduciam de Divina misericordia concipiendam, tum ad levius ferendos morbi labores, tum ad facilius resistendum tentationibus dæmonis, ut nuper diximus ex Trid. in cit. *cap. 2.* Rursus effectus hujus Sacramenti est remissio peccatorum, si fortè infirmus sit illis gravatus, eorumque remissioni non ponat obicem, juxta illud Jacobi *Et si in peccatis sit, remittentur ei.* Alius denique ejusdem effectus est
ipsum

ipsius corporis sanitas, si ea sit salutis animæ expediens, ex Florent. & Trid. in locis supra citatis.

9. Obligatio ad hoc Sacramentum suscipiendum non est tanta, quanta ad suscipiendum Sacramentum Pœnitentiæ & Eucharistiæ: unde tempore interdicti generalis, quamvis concedatur morientibus Pœnitentia sacramentalis, & Eucharistia, non tamen conceditur Sacra Unctio juxta textum in *cap. Quod in te 11. de pœnit. & remis.* Si tamen absque causa omittatur, aliquod peccatum est, quod etiam erit gravissimum; si aliquis contemptus intercedat, aut aliquod scandalum ex ejus omissione generetur; si præsertim Infirmus suscipere non possit Sacramentum Pœnitentiæ, & Eucharistiæ, & aliunde sufficientem dispositionem habeat ad Sacramentum Unctionis recipiendum: quia in articulo mortis tenetur quis eo meliori, quo potest modo sibi consulere ad remissionem peccatorum obtinendam. Videri potest *Castrop. tract. 25. disp. unica. puncto 8.*

T I T. VIII.

De Sacramento Ordinis.

1. Absolutis iis quæ pertinent ad Sacramenta necessitatis, Sacramenta voluntatis aggrega-